

A Kúria a dr. Meskó Tamás ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Lemle Judit jogtanácsos által képviselt alperes ellen hátrányos jogkövetkezmény alóli mentesítés iránt a Kaposvári Munkaügyi Bíróságnál 6.M.118/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.652/2011/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.652/2011/4. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében többek között kérte, hogy a bíróság állapítsa meg a munkáltató munkakörétől, munkaszerződéstől eltérő jogellenes foglalkoztatását, ehhez kötődően elmaradt pótlék mint kártérítés megfizetését kérte. Ezen túlmenően az egyenlő bánásmód megsértése és hátrányos jogkövetkezmény alkalmazásával kapcsolatban is terjesztett elő kérelmet. A Kaposvári Munkaügyi Bíróság 6.M.118/2010/29. számú ítéletével megállapította, hogy a felperesnek a járatban csomagkézbesítőként való foglalkoztatása jogellenes munkáltatói intézkedés. Kötelezte az alperest, hogy a felperest az ítélet jogerőre emelkedését követően helyközi járaton, úgynevezett járat feladatokkal lássa el. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek bruttó 490.000 forint kártérítést. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. A felek költségeiket maguk viselték. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2004. április 30. napjától létesített munkaviszonyt az alperesnél. Munkaköre kézbesítő II. megnevezésű, csomagkézbesítői munkakör volt. A felperes k. indulással és érkezéssel K. körzetébe tartozó településekre érkezett csomagok házhoz kézbesítését végezte. 2004. szeptember 3. napján a felek közös megegyezéssel gépjárművezető II. megjelölésű munkakörre változtatták a felperes munkaszerződését. 2004. november 8. napjától napi 8 órában ebben a munkakörben látta el az ún. „járat feladatok. A járat tevékenység a postahelyek ellátását, majd a napi anyag összegyűjtését jelentette. Ezen időponttól a felperes általában 12 órás munkaidő-beosztású járatokon, így a járaton, melynek része volt 6 óra centrális kézbesítés, továbbá a járatokon dolgozott. 2008. decemberétől a járaton teljesített munkavégzést „járatos” gépkocsivezetőként. 2009. novemberétől a k. járásba csomagkézbesítői feladatra tanították be, majd 2010. januártól csomagkézbesítő járatba tanult

be, azt követően is ezt a feladatot végezte. A k. garázsból 22 járat indul a megye különböző részeibe, K. belterületén a felperesen kívül öt személy végez gépjárművel csomagkézbesítést. A felperes az átvezénylés miatt havi mintegy 35.000 forintos jövedelemkiesést szenvedett el. A munkaszerződés-módosítással összefüggésben a bíróság abból indult ki, hogy a felperes milyen tényleges feladatot látott el 2009. novemberében. A gépjárművezető II. munkakör fő jellemzői közé tartozott a gépkocsi szakszerű vezetése, a rakomány biztonságos, megkívánt időre történő szállítása, a személyek, vagy küldemények belföldi vagy külföldi szállítása a megkívánt időre és helyre a hatályos közlekedési szabályok és egyéb előírások betartásával, a gépjármű tisztántartása, karbantartása, szervizelése, a mindennapi munkával felmerülő, egyszerű ügyintézői feladatok ellátása, rakodás, áruátvétel, kezelés, a rakomány átvételi, átadási dokumentumainak előírás szerinti kezelése, a gépjárművel megtett utak folyamatos, a kiadott szabályoknak megfelelő menetokmányok vezetése, leadása, a munkavállalók számára meghatározott ütemterv alapján szolgálatba jelentkezés után a gépjármű és menetokmányainak átvétele. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a munkakör a munkavállaló által a munkaviszony keretében ellátandó tevékenység jellegének összefoglaló megjelölésére szolgál. A munkáltató a munkakör által megjelölt keretek közötti foglalkoztatásra vállal kötelezettséget. A munkakörbe tartozó konkrét feladatokat a munkáltató egyoldalúan jogosult meghatározni. A munkaköri leírás a folyamatosan végzendő munkafeladatokat tartalmazta. A munkaköri leírás egyoldalú munkáltatói utasítás, mely a közléssel hatályosul, a munkavállaló elfogadása ahhoz nem szükséges, azt a munkáltató jogosult egyoldalúan módosítani. Amennyiben a munkaköri feladatok módosítása a munkakör jellegét érinti, a munkaszerződést közös megegyezéssel módosítani kell. A bíróság megállapította, hogy mindkét vizsgált feladatkörben a gépkocsivezetés és a csomagkézbesítés feladata megtalálható, azok végzése jellemző, ezek súlya azonban eltérő. A gépjárművezető munkakörben elsősorban a gépjárművezetés a munkavégzés. A helyi járaton végzett tevékenység nagymértékben csomagkézbesítésből áll, csak kisebb mértékű a gépjárművezetés. Lényeges különbség továbbá, hogy a helyközi járatokhoz pótlékok járnak. A gépjárművezető munkakörhöz elsősorban gépjárművezetői képesítésre, míg a csomagkézbesítőhöz a gépjárművezetői jogosítványon kívül egyéb postaforgalmi szakirányú képesítésre is szükség van. Az elsőfokú bíróság a járaton történt felperesi munkavégzést eltérő munkakörben végzett tevékenységnek minősítette, ezért álláspontja szerint ahhoz a munkaszerződést módosítani kellett volna. Mindezek alapján jogellenesnek találta ebben a munkakörben a felperes beleegyezés nélküli foglalkoztatását.

Ezzel az alperes havi mintegy 35.000 forint vagyoni hátrányt okozott, melynek megfizetésére köteles. A mindkét fél fellebbezése folytán eljáró Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.652/2011/4. számú

ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította, mellőzte az alperes illeték megfizetésére kötelezését, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részletes bizonyítást folytatott le, a tényállást helyesen állapította meg, részben azonban téves jogkövetkeztetésre jutott. A 2004. október 1-jétől betöltött gépjárművezető II. munkakörhöz kapcsolódó munkaköri leírás, amelyet a felperes aláírásával átvett, tartalmazza, hogy a felperes a gépjárművezetői feladatokon túl a rakomány biztonságos, a megkívánt időre és helyre történő szállítását is köteles végezni. Az áruszállítás körébe a postai küldemények, levelek, csomagok szállítása is beletartozott. A 2005. december 1. napján kelt munkaköri leírás szerint a felperes munkaköri feladata volt a küldemények, egységgrakományok átvétele, azoknak gépkocsiba történő berakodása, a rendeltetési helyen történő szakszerű átadása (kézbesítés). A 2008. februárjáról bevezetésre került munkaköri vázlat szerint a gépjárművezető II. munkakört betöltő munkavállalók feladatkörébe tartozik a személyek vagy küldemények belföldi szállítása, a megkívánt időre és helyre a hatályos közlekedési szabályok és egyéb előírások betartásával. A másodfokú bíróság álláspontja szerint mindezek alapján a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a gépjárművezető II. munkakörben kizárólag gépjárművezetői feladatok elvégzésére volt köteles, kézbesítési feladatokra nem.

Az alperes alapvetően kézbesítést végez, az időszakonként eltérő nagyságrendű munkafeladatok ellátásának megszervezése a munkaszervezése körébe tartozó kérdés. Ennek során az azonos gépjárművezető II. munkakörben foglalkoztatott munkavállalókat a feladatkörükből adódó részfeladatok ellátása során szabadon oszthatja be a felmerülő valamennyi gépjárművel végzendő feladat ellátására. Közömbös, hogy a helyi vagy helyközi járatokon végzett tevékenység alatt a feladatok aránya eltolódik. Mindkét tevékenység a munkavállalók munkakörébe tartozik. A munkaszerződésben az alperes nem arra vállalt kötelezettséget, hogy kizárólag helyközi járaton járat feladatokkal foglalkoztatja a felperest. A bíróság nem kötelezheti erre, figyelemmel arra is, hogy a járat beosztás a munkáltató munkaszervezési körébe tartozó kérdés. A jogerős ítélettel szemben a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel. Ebben kizárólag a munkakörtől, munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás és ehhez kötődően az elmaradt pótlék miatti kártérítés iránti kereset elutasítása körében kérte a felülvizsgálatot a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével és az elsőfokú ítéletnek megfelelő döntés meghozatalával. Hivatkozott arra, hogy az alperesnél a kézbesítői és a gépjárművezetői munkakör elkülönül. A kézbesítői munkakörön belül is vannak különböző munkakörök, például a csomagkézbesítő munkakör. Az elkülönülés független attól, hogy vannak átfedések a részfeladatok között. Önmagában azért, mert a

gépjárművezetői munkakörben szállítási feladat is van, nem jelenti, hogy nem különül el a kézbesítői munkakörtől. Szükséges áttekinteni a szervezeti rendszeren belüli munkaköröket, azok szabályozását, így lehet megállapítani az egyes munkakörök lényegét, feladatait és alapvető célját, és hogy ehhez képest mi a járulékos vagy technikai jellegű kiegészítő feladat. A másodfokú bíróság a szállítást a gépjárművezetői tevékenységen felüli további feladatként kezelte, és azt lényegében tévesen csomagkézbesítésnek tekintette. Amennyiben nem lenne különbség a két munkakör között, nem kellett volna 2004-ben munkaszerződést módosítani. A kézbesítő is kötelezhető a gépkocsi vezetésére. Eltérő szakképesítés szükséges a két munkakörhöz, a felperes nem rendelkezik a csomagkézbesítő munkakörhöz szükséges szakirányú képesítéssel. A másodfokú bíróság megsértette az Mt. 76. § (1) bekezdésében és a 82. § (1) bekezdésében foglaltakat. A felperes azzal érvelt, hogy számos kézbesítő van, mégsem ugyanaz a munkakör. A munkakörök vizsgálata során annak van jelentősége, hogy az alap- és részfeladatok hogyan arányulnak a munkakörön belül, egymáshoz milyen a viszonyuk. A 2010. januárjában hatályos munkaköri leírások nem képezték a bizonyítás tárgyát, azok nem állnak rendelkezésre a bíróságnál. Ennek hiányában nem állapíthatta meg a másodfokú bíróság, hogy mindkét munkakörnek része volt a kézbesítés és a gépjárművezetés. A 2008. január 1-jei munkaköri vázlatból kell kiindulni, amelyben kézbesítés nem szerepel. Téves a szállítás gépjárművezetői feladatokon felüli értékelése és annak kézbesítéssel való azonosítása. A gépjárművezető munkaköri feladata a szállítás, ez a lényege a munkakörnek, az nem egy további feladat. Hivatkozott arra, hogy a felperest a munkaviszony létesítésekor felmentette 2004. augusztus 31-éig a munkáltató a hiányzó szakképzettség megszerzése alól. A kézbesítő II. és a gépjárművezető II. munkakörök önállóak. Amennyiben nem lenne érdemi különbség, úgy aggályos, hogy korábban csomagkézbesítő helyett gépjárművezetőkénti foglalkoztatás alkalmával a munkaszerződést módosították. Ebből következik, hogy az ismételt csomagkézbesítéskénti foglalkoztatás esetén is módosítani kell a munkaszerződést. Vizsgálni kell, hogy az egyes munkaköröknek mi az alapvető feladata, célja, melyik feladat a meghatározó. Ez az egyetlen ésszerű indoka annak, hogy a munkakörök megkülönböztetésre kerülnek. Hivatkozott arra, hogy a kézbesítő munkakör célja a postához érkezett küldemények gyors és pontos eljuttatása az ügyfélorientált szempontot figyelembe véve. A fő felelősség a cím helyére való kivitel, és az átadás. A gépjárművezető II. munkakör célja a gépkocsi szakszerű vezetése, a rakomány biztonságos megkívánt időre és helyre történő elszállítása. A felelősség a gépjárművel kapcsolatos tevékenységekkel kapcsolatos. A 2005. december 1. napján kiadott munkaköri leírás szerint a tevékenység a postai járművek szakszerű vezetése, a rakományok biztonságos szállítása, a cél, a rakomány biztonságos megkívánt időre és helyre

történő szállítása érdekében. A 2008. februári munkaköri vázlat szerint a munkakör célja változatlan. A másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a munkakörbe beletartozott a kézbesítés is. Ez vezetett oda, hogy mindkét munkakörnek része a járművezetés és a kézbesítés. Nem áll fenn a munkakörök között értékelhető különbség annak ellenére, hogy azokat az alperes önállóan kezeli, önálló munkaköri leírást rendszeresített, és eltérő szakmai követelményeket támasztott. A munkaköri vázlat megnevezésű munkaköri leírás értelmében a munkakör célja változatlanul a postai gépjármű szakszerű vezetése a rakomány (áru-személyek) biztonságos megkívánt

időre és helyre történő szállítása érdekében. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévesen értékelte a szállítást a gépjárművezetői feladatokon felüli tevékenységnek. Tévesen azonosította a kézbesítő II. munkakörbe tartozó kézbesítői tevékenységet a szállítással, illetőleg a kézbesítői munkakörbe tartozó kézbesítéssel. A két munkakör célja eltérő, nem azért van gépjárművezetői munkakör, hogy a gépjárművet juttassák el a vezetők egyik helyről a másikba, a rakományt kell eljuttatni. A gépjárművön való szállítás a gépjárművezetői tevékenység lényege. A felperes az alperes szervezetén belül végezte a szállítást, postán kívüli személyt az átadás és az átvétel nem érintett. A kézbesítő munkakörének nem a járművezetés a lényege, csak a munka jellege folytán lehetséges, hogy a munkáltató annak használatára kötelezze a munkavállalót. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Hivatkozott arra, hogy a szállítandó küldemények különböző típusúak lehetnek, ezek aránya állandóan változó. Az ezen a területen alkalmazott munkavállalóknak valamennyi feladattípus elvégzésére alkalmasnak és beoszthatónak kell lenniük. A csomagok kézbesítése nem kizárólag kézbesítői munkakör keretén belül végezhető. 2004. október 1-jén a felperes munkaköre azért változott meg, mert egy másik szervezethez került, ahhoz a logisztikai területhez, ahol az általa addig végzett tevékenységen kívül szükség esetén más típusú feladatok elvégzését is elvárták tőle, és amely feladatokhoz már az egyszerű „B” kategóriás jogosítvány nem elégséges, azokra tehát nem alkalmas akárki. Ezért volt szükség a munkaszerződés-módosításra. A kézbesítő a gépkocsi vezetésére kötelezhető, de tehergépkocsi vezetésére nem. A felperes a munkaszerződés-módosítást követően az első hónapokban ugyanazt a tevékenységet látta el, mint korábban. A munkakörbe tartozó feladatok aránya változásának nem lehet jelentősége, ez a munkakör jellegét nem változtatja meg. 2004. október 1-jétől hatályos volt az a munkahelyi utasítás, amely tartalmazta a csomagok kézbesítésével kapcsolatos feladatot is, az érintett munkavállalói kör rendszeresen részesült a csomagkézbesítési tevékenység elvégzéséhez szükséges szakmai oktatásban. A munkaköri vázlatba foglalták, hogy az nem hatálytalanítja az érvényben lévő munkakört érintő utasításokat. A felperes öt éven keresztül nem emelt kifogást az ellen, hogy az új

munkakörében a korábbi csomagkézbesítési feladatait kell végeznie akár a munkaidő egészében vagy egy részében. Érvénytelenségi okra nem hivatkozott, a megállapodást nem támadta meg, a munkavállaló beleegyezésével hosszabb ideig végzett feladatok pedig a munkakör részévé váltak. A kollektív szerződés értelmében pénzkezelési pótlékban részesültek a gépjárművezetők, amennyiben havi legalább öt munkanapon végeznek csomagkézbesítési tevékenységet. A szakszervezet is elismerte, hogy a gépjárművezető munkakörnek részét képezi a csomagkézbesítés.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelem és csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között bírálja felül [Pp. 275. § (2) bekezdés].

A felperes munkakörére irányadó volt a 2007. október 1. napján kelt utasítás, eszerint a gépjárművezetők kézbesítést is végeznek. A kollektív szerződés rendelkezik arról, hogy a gépjárművezető kézbesítői tevékenységet is végez. A felperes 2004. október 1-je után is gépjárművezetői munkakörben látott el kézbesítői feladatokat egészen 2008. szeptemberéig. Ezen időpontig olyan járatnál is dolgozott rendszeresen, amelyen belül a feladat része volt a kézbesítés. Csak ezen időponttól kezdődően látott el kizárólag olyan feladatot a járaton, ahol a postahelyek között végzett kizárólag szállítási tevékenységet. A fentieket értékelve a másodfokú bíróság okszerűen, logikusan állapította meg, hogy a kézbesítés a felperes munkakörének részét képezte. A felperes sem hivatkozott arra, hogy ezzel szemben tiltakozott volna [Pp. 206. § (1) bekezdés]. A munkakör azon munkák körét jelenti, amelyeket a munkavállaló végezni jogosult és köteles a munkaviszony fennállása alatt. A kézbesítés a munkakör részét képezte, ez a felperes számára is ismert volt, ilyen feladatot is ellátott. Amennyiben a munkakörébe tartozó feladatot lát el a munkavállaló, abban az esetben a munkakör megváltozásáról nem lehet szó. Ez alapján munkaszerződés-módosításra sincs szükség. Az alperes 2009. novemberétől munkaszerződés-módosítás hiányában is jogszabálysértés nélkül foglalkoztatta a felperest. A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes keresetét, ezért azt a Kúria hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján. A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján köteles az alperesnek a felülvizsgálati eljárás során felmerült költségét megtéríteni. A felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel az illeték az állam terhén marad [6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. §].

Budapest, 2012. november 7.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Fuhrmann Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelél: Nné tisztviselő

